

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας

Σύνοψη διαμεσολάβησης

Ασφάλιση κατά τον χρόνο της επίσκεψης εργασίας

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Χρήστος Α. Ιωάννου
Ειδική Επιστήμονας: Παυλίνα Κοντογεωργοπούλου

Σεπτέμβριος 2016

Ο Συνήγορος του Πολίτη παρέλαβε σειρά αναφορών σχετικά με την εξέταση καταγγελιών ασφαλισμένων προς το ΙΚΑ για μη ασφάλιση κατά τη διάρκεια της επίσχεσης.

Οι ενδιαφερόμενοι, εργαζόμενοι μεγάλης επιχείρησης, **άσκησαν το δικαίωμα της επίσχεσης εργασίας**, μετά την παρέλευση πολλών μηνών κατά τους οποίους ο εργοδότης δεν τούς κατέβαλλε δεδουλευμένες αποδοχές.

Στη συνέχεια υπέβαλαν στον ΟΑΕΔ αίτηση για επιδότηση επίσχεσης, η οποία και τους χορηγήθηκε. Κατά τον χρόνο υποβολής των αναφορών, ορισμένοι από τους εργαζομένους είχαν προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια, τα οποία είχαν ήδη εκδώσει αποφάσεις κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κάνοντας δεκτές τις αιτήσεις τους για καταβολή αποδοχών υπερημερίας τόσο πριν, όσο και κατά τη διάρκεια της επίσχεσης.

Ωστόσο, όσον αφορά την ασφάλιση κατά το διάστημα της επίσχεσης, οι ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι υπάγονταν όλοι στην ασφάλιση κατά τον Κώδικα Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (Κ.Β.Α.Ε.), **ασφαλίστηκαν μόνο κατά τον πρώτο μήνα**, όχι όμως με ασφάλιση βαρέων. Για όλο το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της επίσχεσης δεν ασφαλίστηκαν καθόλου. **Το ΙΚΑ αρνήθηκε να προβεί στην ασφαλιστική τους τακτοποίηση, απαιτώντας τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί της εργατικής διαφοράς**, με την οποία να γίνονται δεκτές αγωγές τους για την καταβολή των μισθών του χρονικού διαστήματος της επίσχεσης.

Ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε έγγραφο το 2013 προς τον Διοικητή του ΙΚΑ κ. Ρ. Σπυρόπουλο, επικαλούμενος αφενός, την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία **εφόσον κατά το χρόνο επίσχεσης εργασίας παραμένει άθικτη η υποχρέωση καταβολής του μισθού, παραμένει ενεργός και η ασφαλιστική σχέση του εργαζομένου**, η οποία συνεχίζει να λειτουργεί υπό τους ίδιους όρους και με όλες τις συνέπειες από την άποψη καταβολής εισφορών στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ειδικότερα δε, εάν ο εργαζόμενος απασχολείται με ειδικότητα που έχει υπαχθεί στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, οι ειδικές περί αυτών διατάξεις εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή, θεωρώντας το χρόνο της επίσχεσης εργασίας ως χρόνο απασχόλησης στα Β.Α.Ε. Αφετέρου, **η Αρχή επεσήμανε** ότι ενόψει των διατάξεων που ρυθμίζουν την δέσμευση των διοικητικών δικαστηρίων από αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων (άρθρο 5 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ.) και της δέσμιας αρμοδιότητας των ασφαλιστικών οργάνων ως προς την υπαγωγή στην ασφάλιση των εργαζομένων που υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, τα ασφαλιστικά όργανα οφείλουν να ασκήσουν πλήρως την αρμοδιότητά τους αυτή, εφαρμόζοντας τις σχετικές διατάξεις, και δεν μπορούν να εξαρτούν τις ενέργειές τους από την δικαστική κρίση επί της τυχόν εργατικής διαφοράς, μεταξύ του εργαζομένου που άσκησε το δικαίωμα της επίσχεσης και του εργοδότη του, αναγκάζοντας έτσι τους εργαζομένους να αναλάβουν το κόστος μίας χρονοβόρας δικαστικής διαμάχης προκειμένου να ασφαλισθούν.

Η Διεύθυνση Ασφάλισης-Εσόδων του ΙΚΑ δεν αποδέχθηκε τις προτάσεις της Αρχής. Με αντίστοιχη επιχειρηματολογία απάντησε στην Βουλή και ο αρμόδιος Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας κύριος Γιάννης Βρούτσης.

Επειδή το ζήτημα συνέχισε να απασχολεί τις υπηρεσίες του Ιδρύματος, αλλά και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, η Διεύθυνση Ασφάλισης-Εσόδων του ΙΚΑ απέστειλε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους σχετικό έγγραφο ερώτημα. Με ομόφωνη γνωμοδότησή του, το Ν.Σ.Κ. απάντησε ότι, αν και δεν υφίσταται δέσμευση γενικώς σε αποδοχή από την διοίκηση των αναίρετικών αποφάσεων του ΣτΕ για ομοειδείς περιπτώσεις, οι οποίες δεν καλύπτονται από το δεδουλευμένο, η διοίκηση οφείλει να ικανοποιεί αιτήματα ασφαλισμένων που ευρίσκονται στην ίδια νομική κατάσταση της επίσχεσης εργασίας, για λόγους χρηστής διοίκησης και βάσει των αρχών του κράτους δικαίου και προς αποφυγή άσκοπων και δαπανηρών δικαστικών αγώνων. Συνεπώς, η ασφάλιση δεν μπορεί να περιορισθεί στον ένα μήνα από την άσκηση του δικαιώματος της επίσχεσης, θα πρέπει δε συνεχισθεί σύμφωνα με τον Κ.Β.Α.Ε., εφόσον ο ασφαλισμένος υπαγόταν σε αυτόν.

Μετά την έκδοση της ανωτέρω γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι η μέχρι τότε ακολουθηθείσα διοικητική πρακτική ήταν αντίθετη με τις ισχύουσες διατάξεις, όπως αυτές είχαν παγίως ερμηνευθεί από το ΣτΕ, το αρμόδιο Υπουργείο προώθησε νομοθετική ρύθμιση, η οποία αφορούσε συνολικότερα την ασφαλιστική τακτοποίηση κατά τα διαστήματα της υπερημερίας του εργοδότη, με σκοπό να τυποποιήσει νομοθετικά την εξάρτηση της ασφαλιστικής τακτοποίησης από την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης ή δικαστικό ή εξώδικο συμβιβασμό. Η σχετική ρύθμιση υιοθετήθηκε με το άρθρο 55 παρ. 4 του ν. 4301/2014. Με το άρθρο 34 του ν. 4321/2015 η διάταξη αυτή καταργήθηκε από τότε που ισχυσε, με το ίδιο σκεπτικό που είχε αναπτύξει ο Συνήγορος του Πολίτη.

Ωστόσο, παρά την πάγια νομολογία του ΣτΕ αλλά και την κατάργηση της διάταξης του άρθρου 55 παρ. 4 του ν. 4301/2014, **οι υπηρεσίες του ΙΚΑ συνεχίζουν** να εξαρτούν την ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της επίσχεσης από την προσκόμιση τελεσίδικης απόφασης πολιτικού δικαστηρίου επί της εργατικής διαφοράς.

Θεωρώντας ότι το ζήτημα παρουσιάζει ιδιαίτερη βαρύτητα, **ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε** στον αρμόδιο Υπουργό και στον Διοικητή του ΙΚΑ **πόρισμα**, με το οποίο ζητά από το ΙΚΑ να επανεξετάσει την θέση του σχετικά με την αντιμετώπιση της υπαγωγής στην ασφάλιση των εργαζομένων που ασκούν το δικαίωμα της επίσχεσης και να εκδώσει νέες σαφείς οδηγίες προς τις υπηρεσίες του, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και του εργατικού δικαίου, να παύσει να εξαρτά την ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων από την προσκόμιση δικαστικής απόφασης και να λαμβάνει υπ' όψιν σειρά αναλυτικά αναφερόμενων στοιχείων, από τα οποία τα όργανα του ΙΚΑ μπορούν να μορφώσουν ασφαλή κρίση για την συνέχιση υπαγωγής στην ασφάλιση των εργαζομένων που έχουν προβεί σε επίσχεση.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο:
Τμήμα Επικοινωνίας
Παπαγεωργοπούλου Δημητρία τηλ. 213 1306 604